

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XIV.

V Ljubljani 25. mali travna 1861.

List 9.

Velikonočna.

Kristjan, zapoj,
Zveličar tvoj.
Je dans vstal iz groba!
Ob moč je zdaj hudoba!
Aleluja, aleluja!

Grob je odpert,
Premagal smert,
In strašno moč trohnenja
Začetnik je življenja.
Aleluja, aleluja!

Je sam močan,
Nezmagovan,
Oče očete vjete;
V verige djal zaklete.
Aleluja, aleluja!

Ves je častit, —
In zmaj pobit
Leži mu pod nogami,
S sedmériimi glavami.
Aleluja, aleluja!

Naš delc je bil,
In za-nj potil
Je Jezus pot kervavi,
De greha nas ozdravi.
Aleluja, aleluja!

Bil je izdan,
Zasramovan,
Molče je dal se biti.
Terpljenja nas rešiti.
Aleluja, aleluja!

Je na glavó
Se ternjevo
Si pustil krono djati,
Napuh iz nas pregnati.
Aleluja, aleluja!

Je ves krotak
Svoj križ težak
Na hrib Kalvar'jo nesel,
De b' Oče nam zanesel.
Aleluja, aleluja!

Je križan bil,
In kri prelil,
De čisto nas omije
Vrojene hudobije.
Aleluja, aleluja!

Dopolnil je
Do čerke vse,
Kar prerok je govoril,
De bo Mesija storil.
Aleluja, aleluja!

Bil je umorjen.
V grob položen,
In dans je vstal od smerti,
To priča grob odpert.
Aleluja, aleluja!

Zdaj spet živis,
Nas zveseliš,
Zveličar, Jezus mili!
Naj bi te vsi ljubili!
Aleluja, aleluja!

Odrešenih
Ti serca vsih,
O Jezus! čast pojejo,
In hvalo vso dajejo.
Aleluja, aleluja!

Kraljuj nad nam',
Ti Jezus sam!
Z banderam zmage svoje,
De bomo ljudstvo tvoje.
Aleluja, aleluja.

Tvoj sveti križ
Naj v paradiž
Nam vsim za tabo svetiš!
Tam daj nam večno peti:
Aleluja, aleluja!

Partel.

Prijazno pismo

kneza škofa Lavantinskiga do vsih katoliških gospodarjev in gospodinj, tergovcev, obertnikov in rokodelcev Lavantinske škofije.

(Poslovenjeno.)

Sreča in blagor!

Prepoštovani gospodarji in gospodinje!

Brez žegna Božjiga vse nič ne pomaga, pravi star, pa vedno nov in resničin pregovor. Ves blagoslov prihaja od Boga, Bog pa je zlasti en dan v tednu odločil, de

iz njega blagoslov izvira, in ta dan je dan Gospodov, nedelja. Tako govori Gospod: Spomni se, de dan pokoja posvečuješ. Šest dni delaj in vse svoje opravila opravi, sedmi dan pa je dan pokoja Gospoda tvojiga Boga; tisti dan nič ne delaj, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne tujic, ki je znotraj tvojih vrat; zakaj v šestih dneh je Gospod vstvaril nebo in zemljo, in morje, in vse, kar je; sedmi dan pa je počival; torej je Bog blagoslovil dan pokoja in ga je posvetil. (II. Moz. 20, 8.)

Kar je Bog z gore Sinaja slovesno govoril svojemu ljudstvu, to je Jezus Kristus, naš božji postavodajavec, ravno tako slovesno poterdil (Mat. 5, 17 — 19), in svoji Cerkvi je zapovedal, de se morajo dnevi Gospodovi posvečevati. (Mat. 28, 19 — 20.) — Dopustite mi torej, prepoštovani gospodarji in gospodinje, naj o začetku sv. posta svoj glas povzdignem in vas opomnim, de posvečujete nedelje in praznike; zakaj gotovo je, de na tem je zastavljena naša sreča in žegen. Brez Božjiga žegna pa vse nič ne pomaga.

Kolikor višji je kaka postava, kolikor tehtniši je njen namen, toliko večji je hudobija, ako se prestopi, toliko težji kazni (Strafinga) za njeno zanemarjenje. Zapoved: dni Gosodove posvečevati, je čez vse velika; zakaj Gospod Bog sam jo je dal in s Svojim lastnim zgledom posvetil; ker sedmi dan je Bog počival od vsih svojih del, ki jih je bil dopolnil. In sedmi dan je blagoslovil in ga posvetil. (I. Mojz. 2, 23.) Ta zapoved je čez vse imenitna, de se človek, podoba Božja, iz prahú vsakdanjih opravil k svojemu Stvarniku povzdigne, in v tem ko njegovo telo počiva, de se njegova neumerjoča duša v hiši njegoviga Stvarnika mudi, se veseli, de je otrok Božji, in de tudi uboga živinica doželeni pokoj ima. Kdor se izloči od vredniga posvečevanja dne Gospodoviga, se izloči od nar večiga studenca žegna Božjiga; in vender brez žegna Božjiga vse nič ne pomaga.

Preljubi otroci! Kako ljubi in dragi so Vam priserčni rodovinski godovi, ki jih zhrani s svojimi ljubimi svojci obhajate, de si imenitne dela svojih prednikov v spomin kličete, deržinsko veselje obnovljujete, se v nasprotni ljubezni poterjujete. Zares so družinski godovi studenec blagra za svoje; in kdor se iz družinskih obhajanj svojeglavno loči, se obropa družinskiga blagoslova. —

Tudi dnevi Gospodovi so družinski godovi čez vse naj večji deržine Božje na zemlji, spominjajo nas treh nar večih dogodb: našiga stvarjenja, odrešenja in posvečenja. Ubožec kakor bogatin svoje vsednje oblačilo stran dene, teče z veseljem v hišo svojiga Očeta, in čuti nar večjo srečo na zemlji, de je otrok Božji. Revež popotnik zemeljski se zbere s svojimi brati in sestrami v veliki deržinski hiši, v cerkvi, posluša besedo Božjo, glas svojiga Očeta, se zedini

krog občinske mize svojiga Gospoda, pozdiguje duha v skupni popožnosti, si razveseljuje serce in se oserčuje k daljnimu popotovanju, k svojim vsakdanjim opravilam. Torej cerkev Božje zapoveduje (Cone. Trid. Sess. 24, de reform. c. 4): „Naj škof ljudstvo večkrat opominja, de je slehern zavezan, kolikor mu je mogoče, v svojo farno cerkev priti, Božjo besedo poslušati,“ kakor tudi pri sv. maši biti. V prvih kersanskih časih je bilo obiskovanje skupne Božje službe ob nedeljah in praznikih očitno znamenje, de je kdo zmed vernih in otrok Božji; zanemarjanje ali oskrunovanje dni Gospodovih pa očitno znamenje, de je kdo od Boga odpadel. Torej je sveti spričevavec Feliks rekel prokonzulu Anulinu: „Ali ne včas, de kristjan z obhajanjem svetih skrivnost in s posvečevanjem nedelje svojo vero slovesno spoznava, in de te svete šege so zanesljivo znamenje njegove vere?“ Torej je več kristjanov s sv. Teklo pred neversko sodnijo klicalo: „Mi smo kristjanje; ker smo kristjanje, posvečujemo nedeljo, prihajamo v zbirališča Božjih otrok, in se vdeležujemo svetih skrivnost. Ne bojmo se, nedelje posvečevati, ker se brez greha ne more opustiti. Božja postava nam to zapoveduje; ravno ta postava nam velja, kako jo moramo obhajati, in ko bi nas tudi življenje stalo, bomo ta dan praznovali in posvečevali.“ Tako so mislili, govorili in delali prvi kristjanje. Kako neversko bi tedaj bilo, dan Gospodov s časnimi opravili in grešnimi kratkočasi oskrunovati! — kako neusmiljeno, podložnim to praznovanje zavolj casniga dobička ugrabiti. (Konec nast.)

Blagoslovila ali žegni matere katoliške Cerkve.

(Dalje.)

Posvečevanje cerkve.

Je li blagoslovljevanje in posvečevanje cerkvá stara navada?

Ze v stari zavezi so spoznali, de kraj, v katerim se Bog časti in moli, mora Bogu prav posebno posvečen biti. Mozes je na Božje povelje posvetil sveti šotor (2. Moz. 10, 9.); Salomon je bil posvetil tempelj, kteriga je bil sozidal (3. kralj. 8.). Posvetili so tudi tempelj, ki so ga bili vernivši se iz sužnosti zidali (1. Ezdr. 6.). — Vse kaj bolj sveto stanovanje Božje, kot judovski tempelj, so pa katoliške cerkve, ker tukaj Bog stanuje ne le v podobah in po duhovno, ampak bistno in resnično v nar častitljivšina sakramentu sv. Rešnjiga telesa z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom, po Božji in človeški natorji.

Zavoljo tega je ze sv. Peter, ko je bil prišel iz Jutra v Rim in je bil več judov in nevernikov spreobrniti, in med poslednjimi tudi svetovavea Pudencija, v hiši tega noviga vernika blagoslovil prvo cerkev, v katero so se verni zbirali k sv. maši.

Torej so prvi kristjanje cerkve tudi prav očitno in slovesno blagoslovljevali in posvečevali, berž ko so bili tako srečni, de so jih smeli zidati, namreč, ob času cesarja Konstantina Velikiga. Pri takih obhajanjih se je kersansko ljudstvo silno veselilo. Sosednji škofje in duhovni so se shajali; večkrat so pri tih priložnostih cerkvene zборе imeli ter se posvetovali, kar je bilo v prid vernim in koristno svetimu življenju. Tako na pr. je bilo l. 344 o nekim cerkvenim posvečevanju v Antiohii devetdeset škofov zbranih. Škofje, ki so bili pri tacihi slovesnostih pričujoči, so obhajanje nekaj s pridigami do ljudstva, nekaj s sveto mašo in molitvijo povzdigovali in posvečevali (Himioben stran 228.)

S kakošnimi svetimi šegami in opravili se cerkev posvečuje?

1. Dan pred posvečevanjem se mora škof postiti, de se k temu opravilu vredno pripravi. Lepo in spodobno bi bilo, ko bi se postilo in molilo tudi ljudstvo z

njim. Ta post nam je lepa podoba, de enkrat ob duevu častitljivosti ne bomo mogli iti v večno hišo Božjo, v tempelj večne slave, ako v večeru tega življenja svoje duše z zatajevanjem in spokornim življenjem ne očistimo. — Pred cerkvijo se napravi šotor; svetinje ali sveti ostanki svetnikov, ki se imajo naslednji dan v veliki altar zadelati, se v predvečer s tremi zerni kadila vred v skrinjico denejo, zapečatijo in častitljivo (v procesii) v šotor prenesó. Tamkej med dvema lučima in prižganimi svečami vso noč ostanejo; verno ljudstvo jih hodi častiti, in duhovni ondi juternice in hvalnice odpojejo. Spodobi se, de nekaj pobožniga ljudstva vso noč zaporedoma pri svetinjah čuje in jih časti. — V prvih časih je škof svetinje v kaki bližnji stari cerkvi shranil, ako je bila ktera pričujoča; če ne, so jih pa v šotorji spravili, in škof in ljudstvo so pri njih celo noč čuli in molili. Od tod izhaja tedaj šotor in petje duhovskih molitev. — To nam tudi v spomin kliče, kako so svetniki takorekoč v šotorjih svojih umerljivih teles na tem svetu živeli, prejden so smeli iti v hišo Očetovo, v nebeški Jeruzalem. Ravno tako pa tudi mi nimamo stanovitniga mesta na zemlji, temuč moramo v slabim šotorji svojiga telesa čakati in zdihovati, de bo Gospod to našo posvetno koč razdjal in nas v večne stanovališa vzel. — Še moram povedati, kar tri kadilne zerna tiče, de kadilo se Bogu v čast zažiga, in tiste zerna pomenijo vedno molitev, čast in hvalo, ktero svetniki Božji z nami kristjani vred med Božjo službo, kakor tudi vsaki čas za nas opravljajo.

2. V dan posvečevanja gre škof z duhovstvom v šotor in tamkej molijo skupaj spokorne psalme. Škof se obleče v cerkveno škofovsko obleko, in gre z duhovstvom pred velike cerkvene vrata, ktere so pa zaperte in ni ljudi v cerkvi. Pred vrati se škof na obraz verže, in molijo ali pojó se litanije vsih svetnikov. To nas mora opominjati, s koliko ponižnostjo in svetim strahom se nam je zbirati pred Najvišim, kteriga vsi svetniki molijo.

3. Škof nato vstane, blagoslovi sol in vodo, pokropi sebe in ljudstvo, in gre v procesii z duhovstvom in ljudsvom trikrat okrog cerkve, stene kropijoč in vedno ponavljajoč besede: „V imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha.“ Kolikorkrat pri tem obhodu pride do velikih vrat, vdari s pastirsko palico na vrata, rekoč s psalmistam: „Odprite svoje vrata, vi poglavarji! odprite se, večne vrata, de pojde noter Kralj časti.“ Diakon, ki je sam v cerkvi, na glas reče: „Kdo je ta kralj časti?“ Škof odgovori: „Gospod, močni in mogočni, Gospod, močni v vojski“ (Ps. 23). Še le ko v tretje škof pride in sveti križ zaznamnja na prag, se vrata odpró, in škof stopi v cerkev, rekoč: „Mir bodi ti hiši!“ —

Kaj vse to pomeni? Spokorni psalmi se molijo pred vhodom iz šotorja v cerkev, ktera je zaperta, v znamenje, de se moramo s pokoro očistevati, ako hočemo iti v kraljestvo Božje, kteriga nam cerkev pred oči stavi. Trikratni obhod krog cerkve nam kaže, de mora v trojediniga Boga verovati, kdor hoče v sveto Cerkev iti, ud Kristusov biti ter v kersanske katoliške cerkve k Božji službi hoditi; trikratno terkanje pa nas opomni na stare očake, ki so toliko časa zdihovali in klicali, de bi se jim odperle zaperte nebeške vrata; tudi nam to terkanje utegne biti nauk, de nebeško kraljestvo silo terpi in le silni ga bodo nase potegnili. Od škofa vedno ponavljane besede: „v imenu Očeta, Sina, in sv. Duha,“ kažejo, de zdaj to poslopje v imenu trojediniga Boga v posest jemlje za Božjo čast. Tako nam tudi obilno kropljenje in molitve kažejo, de to novo ozidje ne bo več služilo za kako posvetno rabo, temuč de se odločuje, očisuje in posvečuje le samo za Božjo službo in Božjo čast. K temu nas žegnana voda, s ktero se kropi, tudi še spominja na Jezusovo sv. Rešujo Kri, s ktero je bil svet očišen, de more Bog vanj s svojo gnado. Vrata se odpró, ko je sveti križ na prag zasnamnjan, ker

smert Kristusova na križu je vrata tega sveta za kraljestvo Božje odperla in sterla oblast hudobnega duha. Ko škof v cerkev stopi kakor namestnik Kristusov in reče: »Mir bodi ti hiši!« nas opomni, da je bil tudi Kristus nekdanj s svojim prihodom na svet svetu mir prinesel.

(Dalje nasled.)

Tretje pismo g. misijonarja Janeza Čebulja iz Amerike.

Kmalopotea, ko sim bil drugo pismo od svojiga bratranca iz Amerike prejel, in ga braveam Zg. Danice zročil, mi je 18. sušca tretje pismo od tam došlo, ki ga je misijonar 2. svečana pričel pisati, 18. pa oddal, in je torej mesec dni na potu bilo. Tudi to pismo bodo braveci gotovo radi brali, naj ga tedaj blagovoljno Danica sprejme J. G. Lapointe 2. svečana 1861.

Priserčni Janez!

Ravno kar, 2. sveč., sim prišel s svojiga popotvanja, zopet v Lapointe. 120 milj sim prehodil, 13 Indijanov kerstil, in še nisim prišel do konca misijona, ko pride Indijanec za menoj 20. pros. z naročilam in prošnjo, naj se urno vernem v Lapointe, in od Lapointa 85 milj dalje naprej v drugo stran k reki Čipve, kjer je dokaj Indijancev silno bolnih. Mogel sim se torej verniti, in podati se na 200 milj dolgo pot (120 milj do Lapointa, in 85 na ravnost noter v gojzde Viskonsin-ske deržave.) (Ravno danes sim v Lapointe priromal.) Noge so vse oboljene in ranjene. Kri je skoz 3 pare nogavic in skoz makisin (indijanske čevlje) vdarila. Vzrok tega so kerplje (Schneeschuhe). Trakovi, s kterimi so bile kerplje k nogam privezane, so zmerznili in se sterdili kakor železna palica ter mi neusmiljene rane prizadjali. —

Svoje popotvanje Ti bom v prihodnjem pismu popisal; precej »romantisch« je bilo. K reki Čipve bom odrinil, kadar se noge malo pozdravijo, blezo v 8, 9 ali 10 dneh. Zdaj pa »ad rem.« V Lapointu najdem pismo Tvoje, od 1. listopada 1860. prvo pismo, ki je prišlo do mene. Pozvemi vso radost, vse veselje, ki si ga vžival vse svoje žive dni, in še ne bo doseglo stopinje veselja, ki sim ga jest vžival, ko najdem in berem pismo, pismo v domačem jeziku, v domači besedi, ki je že 20 mescov ni začulo moje uho. Indijanski, francoski in angleški jezik — mi morajo nadomestvati ljubi materni jezik, ki ga vender le še zmiraj nad vse druge ljubim, in ga bom ljubil do smerti, ako ravno mi indijansina, francoskovina in anglešina že tako domače prihajajo, kakor poprej nemščina — in skorej še bolj.

Tukaj nihče ne vé, da je kje kak slovensk narod, slovensk jezik pod milim nebom, tode če ravno moje domačije nihče tukej ne pozná, Tebe vender le skor vsi moji znanci ob Gornjem jezeru poznajo, kakor tudi Jožefa in strica, to je, na našem poobrazu ali portretu. Kažem zdaj tudi vsakimu pisaveu pismo, ki sim ga prejel. Mene ne morejo Indijanci kaj zlo (na podobi ali portretu) spoznati, — vzrok je brada, ki mi zdaj čez kolarček sega, ki je pa podobšina ne kaže. (S škofam Baragam sva se namreč zmenila, da si bova pustila brado rasti, preveč časa se zgubi z britjem. Prihodnjo spomlad bo zbor ameriških škofov v Cincinnati, kjer bodo škof Baraga zbranim med drugim tudi vprašanje zastran brade predložili v prevdarek *). (Ich hoffe ein günstiges Resultat.)

Pervi sneg je pri nas mesca vinotoka (oktobra) padel, obležal, in leži 4 čevlje debel — in bo ležal — menim kot vlani — do konca majnika. Mraz je presiln, do 10. grudnia

ni bilo odmekliga vremena; pred 4, 5 dnemi smo imeli — horrible dictu audituque — 35 stopinj mraza pod ničlo; bil sim zavil in zadelan tako, da ni družiga gledalo iz mene kot oči — in — incredible! poročete — clo solze v očeh so mi zmerzovale ter oči vkup vlekle, da sim jih mogel neprenehama meti. Pripovedujejo mi v Lapointu, da nihče ni mogel spati po noči — obe noči (kar je mraz terpel), kurili so in se greli pri pečicah; tode ubogi Indijanci v svojih »viguvamih« so silno terpeli. (Viguvam je koča iz cedrovih skorij.) Lahko si mislite, da se oblačim gorko, kar se dá, in da se mi ne ljubi ravno zlo rogoviliti, odkar sim bil komaj pete odnesel smerti zadnjo zimo.

10. grudnia je tudi jezero zamerznilo med Lapointam in Bayfield-am (r. Befildam) — širjava, kot med Kranjem in Šentjurjem (eno uro). — Grozno sim bil vesel, ko sim prvičkrat marsiral po ledu — po jezeru, ki sim ga imel zdaj pod nogami v svoji oblasti. Varno in ponosno je stopala noga, kjer je poleti in jeseni, zlast pa o začetku mojiga misijonarjenja v tem kraju tolikokrat trepetalo mi serce v persih; kjer je mnogokrat ladjica moja prederzno rezala med valovi, in skoz nje, in plaval čez nje togotne, kjer se je marsikter val razbil in razpenil nad ladjico mojo, ali pa se pogreznil blizu nje v globočino, in jo nekoliko za seboj potegnil, od kodar je pa spet kot preplašena ptica v višavo sferfrala; ali pa jo je val vzdignil kot muho v veliko višavo, od kodar jo je mogočen veter spet prenesel, ali jo zagnal drugimu valu v šake, kjer se je boj iz noviga začel.

Na Gorenjem jezeru, ali sploh na morji, ste dve moči, ki silno divjate v viharji: raztogotena voda ali divjajoči valovi, in nadmorski veter. Ako je mornar le nekoliko zveden in mu je veter pogoden, to je, od strani, ali pa od zadaj — ni veliko nevarnosti, in dostokrat clo nobene ne; če ladijar vé ladijo prav kermitti in jadro čedno sukati, ladija, ki jo zvesti tovarš veter nese, prereže ali pa preskače zdvijane valove; ni je sile, ki bi jo ustavila; — zares veličansk pogled! Tode če pa mornar ni zadosti umen in skušen, v prvem hipu se mu ladija povezne, in ubogo revše gre v ribjo deželo. Precej slab mornar sim tudi še jest, torej še zmeram v veliki nevarnosti, kadar sim v ladii na morji.

Gorenje jezero! zima ti je za gomec!

Medved v berlog, jezero pod led, dokler mu spet pomlad ledene ječe ne odpre, in meni most podere, ki ga je mogočni Stvarnik, mojster vsih tesarjev, v 10 ali 11 urah tako umetno sozidal.

Zares mogočna stavba, prezala prikazen — led na Gorenjem jezeru! Ni ga lepšiga marbeljna, kot je pokrov, ki pokriva jezero za pet mescov (tode ne čez in čez, ampak le k večjemu kakih 10 milj od kraja).

Mesca grudnia sim bil vseskozi v Lapointu in Bayfield-u. Semtertje sim jahal po ledu; ob nedeljah sim v obeh krajih maševal, pridigoval in učil novo pokristjanjene Indijance (imam pravico dvakrat sv. mašo brati ob nedeljah). V Lapointu pridigujem v francoskem in indijanskem jeziku, in v Bayfield-u v angleškem, francoskem in indijanskem. Sveti dan sim imel šest različnih pridig, 3 v Lapointu, in 3 v Bayfield-u. Obhajal sim ta sv. praznik po kristjanski navadi — veličastno, kakor sim vedil in znal, in kar se da v divjem kraju in med divjem ljudstvom.

Ukazal sim Kanadijancam in Indijancam, naj naredijo sveč iz ribje masti, kolikor morejo; napravil sim lesene lustre v cerkvi v Lapointu, nataknil več ko 200 takih svečic in jih prižgal Sveti večer o polnoči, kar je Indijance zlo veselilo.

Terpljenja je bilo tudi precej o Božiču. Celo to noč sim spovedoval Indijance (kar me je hudo utrudilo, ker sim še le novinec v tem jeziku). Kanadijance, Angležke (ki jih je le malo, komej 30, v tem kraju), — in o čudež! tudi nemšk katoličan — mi je prišel v roke,

*) Na Jutru, kolikor vemo, vsi misijonarji brado imajo, na Turškim celo berke — po ondetni šegi, da se po zunanjam preveč od domačinov ne ločijo in jim niso v tem v kak spotikljaj. Ko se je bil pred nekimi leti eden naših misijonarjev v Hartumu obril, so Arabci mislili, da je kaj prav hudiga zagrešil in so ga zato kakor v kazen obrili. Vred.

edini katoličan nemške kervi v Lapointu. Nemcov ni tukaj, razun dveh judovskih družin; — izraelskih otrok je povsod dosti.

Boga sim prosil, de bi se mi glava ne zmešala v strašnem konfuzionu (zmešnjavi) jezikov pri spovedovanji. Zdaj me poprosi za žegen Indijane: „nosse gaganodama-wišin;“ zdaj anglež: „bless me father;“ zdaj pride in se obtoži Kanadijanec: „Mon pere, je m'accuse.“ Tode vender sim se tega konfuziona že tako navadil, de mi prav lahko prihaja; gnada Božja me podpéra, še nikoli mi Gospod Bog ni toliko očitne pomoči in gnade skazal, kakor mi jo tukaj skazuje.

Noviga leta dan je bil zame srečen in vesel dan. Še nikdar nisim bil tako ginjen, kot ta dan: zvestoba mojih ljudi me je bila v serce ginila. Kanadijanci in Indijanci — vsi — staro in mlado, ženstvo in moštvo je prišlo me sv. žegna prosit. Komej sim solze zderževal, ko je to zvesto ljudstvo po prejetem sv. žegnu mi roke podajalo, in me zahvaljevalo za prejete dobrote (pač jih je še malo prejelo od mene ubogo ljudstvo).

Druziga prosenca sim jo odrinil na težavno pot s težko culo na herbtu; popotvanje je bilo zlo mikavno; kakor sim zgorej opomnil, popisal ti ga bom, ko pridem nazaj od reke Čipve. Le toliko opomnim zdaj, de sim bil v Gornjem mestu (Superior city) v konfliktu (prepiru) z nekim prezbiterskim misijonarjem, in sim mu dokaj krivoverskih bukev sožgal, ki jih je bil gerdoba nečedna med katoličane, Irce in Kanadijance, razdelil; nekaj sim jih pa raztergal, tobakarjem, ki brati ne znajo, podaril, de si bodo tobak z njimi prižigali.

Zahvalim se Ti za pismo, ki me je toliko razveselilo, ako ravno se mi je veselje zlo zagrenilo, ko sim bral, de je nemila smert toliko mojih prijatlov pobrala, zlasti tudi zlahtnikov mojih. R. I. P. Piši kmalo spet, ako Ti čas pri-pusti, piši veliko v domači besedi. Zdaj ko se bom zopet podal na daljno pot, se spomnite mene, ko bote v gorkih hramih, v mehkih posteljah mirno in sladko počivali, jest pa v sredi gojzdov na cedrovih vejah pri veliki germadi od spredeje se pekel, od zadej zmerzoval. (Nasledvajo navadni pozdravi.)

Pozdravim tudi svoje spovdence; povej jim, naj lepo Bogú služijo; povej bogatim, naj revežem pomagajo; revnim, naj terpijo voljno i. t. d.

Pozdravim vse — molite za me.

Janez Čebulj,
mekatewikwanaie.

Napis do mene tako le napravi:

Rev. John Čebul
missionary

Lapointe,
Lake Superior, Wisconsin
United States, North-Amerika.

Kaj matiga z deželniha zbora.

V 4. seji 11. t. m. se je zbornik Koren izvoliti v državni zbor odpovedal, dr. Toman jo je sprejel. Namesto Korena je bil izvoljen zbornik Derbič, kateri je poslanstvo sprejel. Zbornik Klemenčič pa je namestnik izvoljen. — Nato je zbornik Guttman zborniki skazoval potrebo, de naj bi se v Ljubljani vsi rečna (realna) šola napravila, in predlog storil, de naj se njena naprava sklene in stanovitno izreče. Dr. Bleiweis je pojasnil, de bi ta naprava deželi silo velike stroške prizadela, in ker se ne spodobi, de bi deželni zbor z novim davkam pričenal, je svetoval, de naj se ta reč deželnemu odboru zroči, kar je bilo tudi sklenjeno. — V 5. seji je bilo določeno, vis. vlado prositi, de naj se odmenjeni davek za vino in mošt še odloži. — V 6. seji je baron Apfaltern razložil, de je stanovanje

poprejšnjih deželnih poglavarjev (Burg) že cesar Leopold spoznal za lastno deželnih stanov, kakor tudi pozneje Francozje, in de naj bi v tem poslopji deželni poglavar (Landeschef) svoje stanovanje imel, in 1. nadstropje de naj bo za pisarnice dežel. odbora, kar je bilo zraven nekterih družih predlogov enoglasno sprejeto. Nato so govorili, kdaj naj bi se na ljubljanskim močvirniku ali mahu požigalo, spomladi ali jeseni, so se za jesen odločili in to reč odboru zročili. — Pretresoval se je nato predlog dr. Bleiweisa za odpravo cestnine v predmestji sv. Petra in v Kravji dolini, podpiran od Guttmana in dr. Bleiweisa, in je bil z večino glasov sprejet. — V ti seji je bilo tudi določeno, de bodo zborniki za deželni zbor, ki so odzunaj, imeli po 5 gold., kateri pa v mestu stanujejo, po 3 gold. na dan. — Poslednjič se je dr. Bleiweis zavolj bolehnosti, ki se mu je očeh zopet ponovila, deželnemu odboru odpovedal. — V 7. seji je zbornik Ambrož svetoval, de naj bi se vlada prosila, naj se izverstni učenci ljubljanske kmetijske šole začasno vojašine oprostujeje. Derbič je pristavil, de naj bi to veljalo tudi za realce in tehnikarje in de naj bi se splah red za nabiranje vojakov preuredil. Dr. Bleiweis je podpiral Ambrožev predlog in med drugim rekel, de je kmetijska šola ljudsko vseučiliše. Po obširnem dogovarjanji je bil z večino sprejet Dežmanov predlog, de vprašanje zastran vojaštva gre v državni zbor in naj se poslanci, ki gredo na Dunaj, za to reč poženejo. — Nato je bil po posveto-vanji odbor (Zupan, Strahl, Mulej, Vilhar, Cojz M.) zvoljen, kateri bo obravnoval, kako bi se služna in gojzдна zadeva hitro rešila. — Dr. Toman jo svetoval, naj bi deželni zbor poskerbel, de bi se slovensko-nemški besednjak hitro na svitlo spravil, in meni, de je deželni zbor poklican, to reč prevzeti. Dr. Bleiweis je rekel, de ta reč tiče poštenje našiga naroda, ker slovensko-nemški del besednjaka bo še le razodel lepoto in bogastvo našiga jezika. Kako de to reč želijo izpeljati, ni nihče besede sprožil; sklenili so, de naj se ta zadeva deželnemu odboru zroči. — K sklepu so volili noviga odbornika v deželni odbor in so enoglasno zopet dr. Bleiweisa izvolili, ki je volitev sprejel s pristavkam, de bo storil, kolikor bo mogel v svojim bolehnim stanu. — V 8. seji, 17. t. m., so odmenili poslancam na Dunaj po 8 gold. na dan in vsakimu 50 gold. za pot; deželnim odbornikom po 1000 gold. na leto, in ko bi mogel kateri v službinah zadevah popotovati, po 5 gold. dne; in poslednjič deželnemu predsedniku po 2000 gold. na leto. Pretresovanje stroškov za prihodnje leto je bilo s 4 odborniki (Recher, Lukman, baron Cojz, žl. Langer) pomnoženimu deželnemu odboru zročeno. Odbor bo mogel deželnimu zboru odgovor dati. — Zastran okrajnih cest je bilo po mnogim dogovarjanji sklenjeno, de naj se začasno ustavi nadaljno delanje odmenjenih ali že začelih cest. — V 9. seji, 20. t. m., je bilo na Derbičev predlog odmenjeno, de naj se cestni ogledniki odpravijo in naj srenje to reč oskerbujajo, in po nekterih družih pogovorih je bilo vladino de-ločilo naznanjeno, de naj se deželni zbor odloži, dokler ne bo zopet poklican. Predsednik je zbornike zahvalil za edino-st in zločnost, ki je v njim vladala ter za pomoč, ki so mu jo zborniki skazovali, in pristavil, de se zboru v primeri z družimi zbori kratko ni bati zavolj tega, kar je delal in opravljal. Slavoklici svitlimu cesarju iz vsiga zbora so naznanovali začasno slovo deželnimu zboru. Zbornik Ambrož je v imenu vsiga zbora predsedniku priserčno zahvalo izrekel, in zlasti omenil, kako srečne se štejejo, de sta deželni poglavar in deželni predsednik oba domača sinova, in de je to nar boljši porok, kako resnični so nameni visoke vlade z nami.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Pretečeno saboto si je ljubljansko srenjsko svetovavstvo izvolilo z večino glasov noviga župa-

na, gosp. Mih. Ambroža, ki je ob enim poslanec v deželni zboru in ud deželniiga odbora. Sliši se velika zadovoljnost zavolj te volitve in upa se, da so volivci dobro zadeli. Naj opomnimo, da gosp. Ambrož je pripomogel k zidavi Ternovske cerkve, k vpeljavi rokodelske družbe in drugim koristnim napravam; on pozna mestne potrebe, in se bo vedil s koristnimi rečmi pečati.

Iz Ljubljane. Častitim bravcam je znano, koliko lepih daril je bratovščina vedniga čiščenja sv. Rešnjiga Telesa lansko leto revnim cerkvam naše škofije podelila. Nekteri so to prvi gorečnosti udov imenovane bratovščine pripisovali, in menili, da se bo sčasama ohladila. Ali letasnja razstava, ki se je ravno pretekli teden videla, je pokazala, da se je gorečnost bratovskih udov še le prav vnela in po vsi deželi v pobožnih dušah globoke in čvrste korenine nastavila. To nam upanje dela, da se bode z Božjo pomočjo prihodnje leto še lepše razcvetela.

Častite bravee Zgodnje Danice in ude prekoristne bratovščine tega bolj prepričati, povemo, da je lani le 12 cerkvá bilo obdarovanih, letas pa 26. Pa ne le število darov se je toliko narastlo, temveč darovi sami so veliko dražji, in zlasti velika hvala gre nekterim ženskim udam, ki so jih s svojimi marljivimi rokami brez vsega plačila le presv. Rešnjimu Telesu v čast dokončale, ktere torej njih vrednost še veliko zvišajo.

Napravilo se je v preteklem letu 1860 — 61: 8 svilnatih prazniških mašnih plajšev (6 belih, 2 rudeča) po sredi vezanih (štikanih) z zlatimi obrobi ali portami, 2 višnjeva in 1 zelen mašni plajš za nedelje, 1 črn in 1 rudeč mašni plajš za delavnike z lionskimi obrobi; — 8 mašnih srajc za nedelje in 6 za delavnike iz tanciga platna; — 17 lanenih pasov, 36 humeralov; — 72 korporalov, 72 pal, 108 purifikatorjev in 108 pertičev za lavabo iz tanciga platna; — 1 bogato z zlatam vezan (štikan) velum z zlatimi franžami; — 1 pozlačen kelih za obhajila; — 2 zlato-vezena bela svilnata plajša za obhajilni kelih; — 2 bursi za obhajila; — 4 stole in 2 prazniška roketa; — 6 pertov za na altar s širokimi špicami; — 7 parov blazinic za na altar, med kterimi je 4 pare štikanih; — 1 vezen zamaj za prizakerstijski zvonček; — 1 lepe nove mašne bukve z zlatim obrezkam in močno ozališanimi in pozlačenimi platnicami.

Z ravno naštetimi cerkvenimi oblačili so bile naslednje cerkve obdarovane, in sicer je dobila:

1. Predmestna cerkev sv. Janeza Kerst. v Ternovem: 1 bel prazniški mašni plajš in 1 par vezanih altarnih blazinic. — 2. Farna cerkev v Poljanah: 2 prazniški mašni srajci, 2 pasa, 6 nadramnic, 5 korporalov, 5 pal, 8 purifikatorjev in 8 lavabo-pertičev. — 3. Farna cerkev na Trati: 1 vezeno stolo, 1 par altarnih blazinic, 6 korporalov, 6 pal, 12 purifikatorjev, 12 lavabo-pertičev. — 4. Farna cerkev pri sv. Lenartu: 1 burso za obhajila, 1 pas, 3 korporale, 3 pale, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 5. Farna cerkev v Leše: 1 bel prazniški mašni plajš, 2 korporala, 2 pali, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 6. Farna cerkev v Rateče na Gorenjskim: 1 višnjeve nedeljsk mašni plajš, 2 korporala, 2 pali, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 7. Podružnica na Goričici: 1 zelen mašni plajš za nedelje, 2 korporala, 2 pali, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 8. Farna cerkev na Zlatim polji: 1 bel prazniški mašni plajš, 1 prazniško mašno srajco, 1 pas, 2 humerala, 3 korporale, 3 pale, 6 purifikatorjev, 6 lavabo-pertičev. — 9. Farna cerkev Lipoglavska: 1 višnjeve nedeljsk mašni plajš, 1 vsakdanjo mašno srajco, 1 pas, 2 humerala, 3 korporale, 3 pale, 6 purifikatorjev, 6 lavabo-pertičev. — 10. Farna cerkev sv. Križa pri Svibnim: 1 prazniško in 1 vsakdansk mašno srajco, 2 pasa, 6 humeralov, 3 korporale, 3 pale, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 11. Farna cerkev v Kresnicah: 1 vsakdansk mašno srajco, 1

pas, 2 humerala, 1 par altarnih blazinic, 2 korporala, 2 pali, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 12. Farna cerkev na Dobovec: 1 vezeno rudečo stolo, 1 pert za na altar, 2 perta za stranska altarja, 3 korporale, 3 pale, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 13. Farna cerkev v Šentmihelu pri Žuženbergu: 1 mašne bukve. — 14. Farna cerkev v Kerškim: 1 bel prazniški mašni plajš, 1 z zlatam in svilo vezen velum z zlatimi franžami, 1 prazniško mašno srajco, 1 pas, 2 humerala, 3 korporale, 3 pale, 6 purifikatorjev, 6 lavabo-pertičev. — 15. Farna cerkev sv. Križa pri Kostanjevici: 1 zamaj za prizakerstijski zvonček, 1 prazniško mašno srajco, 1 pas, 1 humenale, 5 korporalov, 5 pal, 8 purifikatorjev, 8 lavabo-pertičev. — 16. Farna cerkev v Cerklah: 1 bel prazniški mašni plajš, 6 korporalov, 6 pal, 12 purifikatorjev, 12 lavabo-pertičev. — 17. Frančiškanska cerkev v Novem mestu: 2 vsakdansk mašni srajci, 2 pasa, 6 humeralov, 12 korporalov, 12 pal. — 18. Farna cerkev v Dragatuš: 1 stolo in 1 burso za obhajila, 1 pert za na altar, 2 pasa. — 19. Farna cerkev na Suhor: 1 rudeč prazniški mašni plajš, 1 prazniško mašno srajco, 1 pas, 2 humerala, 1 pert za na altar, 1 par vezanih blazinic za na altar. — 20. Farna cerkev v Adlešiče: 2 rudeče-svilnati blazinici za na altar. — 21. Farna cerkev na Viniverh: 2 blazinici za na altar, 1 belo vezeno stolo, 1 prazniško mašno srajco, 1 pas, 2 humerala, 3 korporale, 3 pale, 6 purifikatorjev in 6 lavabo-pertičev. — 22. Farna cerkev pri Kosteli: 1 rudeč prazniški mašni plajš in 1 roket. — 23. Farna cerkev na Toploberber: 1 rudeče-svilnat mašni plajš za delavnike, 1 mašno srajco za delavnike, 1 pas, 2 humerala, 1 pert za na altar, 3 korporale, 3 pale, 6 purifikatorjev, 6 lavabo-pertičev. — 24. Farna cerkev v Lašče: 1 bel prazniški mašni plajš, 3 korporale, 3 pale, 4 purifikatorje, 4 lavabo-pertiče. — 25. Cerkev sv. Petra pri Slavini: 1 pozlačen obhajilni kelih s pravim zlatam vezanim plajščikam, 1 črn mašni plajš, 2 črni blazinici za na altar, 1 roket, 3 korporale, 3 pale, 6 purifikatorjev, 6 lavabo-pertičev. — 26. Farna cerkev v Prem: 1 z zlatam vezen plajšek za obhajilni kelih.

Nektere teh cerkvá so bile sicer tudi lansko leto obdarovane; ker so pa zlo revne in so njih farmani zlo vneti za bratovščino, se jim tudi letas darila niso mogle odreči.

Cvet slepe olike. Pretečeno nedeljo, to je, 21. mal. travna, je nas več latinskih šolcov višjiga reda, tudi en pravnik in en c. k. praktikant vmes, sprehajavših se po gornjim Rožniku, naletelo bogokletno djanje, ki menimo, da se mora očitno grajati, ker se je očitno tudi v pričo družih vernikov godilo.

Ob potu na severni strani gornjiga Rožnika, kodar se v mesto vrača, stoji znamenje našiga odrešenja, lesen križ. Ko po ti poti pridemo, najdemo zraven križa tri ljudi, kupcijske strežeje (Commis), zmed kterih eden se je norčevaje pred križ na kolena vergel, molitev vernikov oponašal, po hinavsko križ objemal, se gerdo spakoval in tala kna križ se oziraje; njegova tovarša pa sta se krohopačil, temu grozovitnemu počenjanju, ki bi se moglo tudi nejeverniku gnjusiti in ga s serditostjo napolniti.

Stermé nad tolikim preklinovanjem, in pomnivši, da pošten vernik mora svojo vero tudi pričati, kadar je treba, nekteri zmed nas nad tako divjaško nesramnostjo nejevoljo razodenejo, in potem dalje gremo. Režno posvarjenje pa je bilo nezobražencam le olje v oginj in začno se tudi nad nami nositi, svojo gerdobijo pa ko junaško djanje zagovarjati in svarivcam žugati. Po serčnim zavernjenji taciga nezbožniga in divjaško-neotesaniga djanja smo zapustili žalostno glediše neolikane malopridnosti. H. W., F. L., A. H., R. žl. K., K. žl. R., F. K., M. W., A. R. vsi s. r.

Za Šmarnice. Naš mojster cerkveniga petja, gosp. Rihar, je zložil zopet nekoliko prav mičnih napevov za

Šmarnice. Kakor druge so tudi te tiskane na polah, in se dobivajo (po 25 nov. kr.) pri bukvozezu g. Kremžarji in pa pri g. Riharji samim.

Iz Krašnje. — „In Bog,“ beremo v prvih bukvah Mojzesovih, „je vstvaril človeka po svoji podobi;“ po božji podobi ga je stvaril, moža in ženo ju je vstvaril. In ju je blagoslovil ter rekel: Rastita in množita se in napolnujta zemljo ter si jo podverzita in gospodujta čez ribe v morji, čez ptice pod nebom, in čez vse živali, ki se gibljejo na zemlji. „In Bog,“ se ravno tukaj bere, „se je ozerl na vse, kar je naredil, in je bilo prav dobro.“ — S tem nam sveto pismo naznanja presrečni stan prviga človeka. Zdrav in terdin, v zvezi z Bogom, ves nedolžin, ves svojemu Stvarniku dopadljiv, je on prebival v raju ko gospodar cele zemlje in vsega, kar je bilo na zemlji. V zadovoljnosti in nedolžnim veselji so tekli Adamu in Evi radostno dnevi pozemeljskiga življenja, in ko bi bila onadva ostala, kar sta v začetku bila, ne bila bi, vekomaj ne, telesni smerti v plen prepadla. Pa kaj, lažnik od začetka, zaverženi angelj, ves zviti, hudoben in prekanjen, zbudi v prvem človeku prederzno misel, prevzetno željo, Bog biti; odverne Adama in Evo od Boga, ki je bil vklad in vir nju bivanja in sreče, in zveza z njim pogoja tega bivanja, te sreče; razterga zvezo pokorsine in ljubezni, ter grozovitno goljufana reveža na pot nemira, nezadovoljnosti, strahu in pogube zapelje. Kazen takiga početja ni cakala, Bog se per ti priči oglasi in jo napoveduje zaporedama kači, ženi in možu. „Ti boš,“ je rekel med drugim ženi, „pod oblastjo moža, in on bo nad tabo gospodoval“, in je tako ravno On, Bog in Gospod, ženo možu, slabejše močnejšemu podvergel, s tem pa nasprotno navezanost izrekel in vpeljal. Podverženost, pokorsina v zadevi žene do moža, slabejšega človeka do močnejšega, ste bile sad, pa tudi kazni nepokorsine do Boga, in taka večja moč se je, kolikor je znano, v prvo ko žalosten naslednik človeške popačene nature v groznim bratomeru razodela. Sirova moč, dušne prevagovavne zmožnosti in posebna prekanjenost človekova so gospodovale od zdaj nad človekam, po truplu ali duhu slabejšim, so čedalje bolj se razpletale, hudobnemu v strah, miroljubnemu in pravičnemu pa tudi v tolažbo služile in tako redna, zapovedovavna oblast postale. To oblast, ktera je že sama na sebi od Boga, ker je sicer naslednik nepokorsine prviga človeka v raju, pa v kazni, ženi napovedani, tako rekoč izrečena, je Bog se posebno poterdil, ter v sv. pismu ko od Njega izhajajo naznanil. „Ni je namreč oblasti od drugod, kakor od Boga,“ prica sv. Pavel, „ktere pa so, so od Boga postavljene.“ Da mora človek taki oblasti ali vladi pokoren biti, ni dvomiti. Veči moč in sila od ene strani, pamet in volja Božja od druge plati ga morajo k pokorsini. „Vsak človek bodi viši oblasti podložen,“ pravi spet sv. Pavel. Ako prevdarimo pa zdaj vse to, lahko razvidimo, da je bil človek prej kakor oblasti ali vlade, da torej ni človek kje zavoljo vlad, ampak da so vlade zavoljo človeka; da je ta podverženost sad nepokorsine prvih staršev v raju, da je pa zavoljo popačene nature neogibljivo potreben naslednik v blagor človeštva, in zato tudi naša dolžnost, se vladi v vsi pokorsini podvreči. Pokorsina ta pa je različna, in brez dvombe nar veljavniši in čistejši tista, ki ima v Bogu in v Njegovi presveti volji svoj čisti in sveti vir. Če je pa temu tako, tedaj so pa tudi ljudstva gotovo toliko bolj vladi vdane, toliko bolj ji zveste in pokorne, kolikor živejše sv. vera nad njimi in med njimi kraljuje. In ako je spet temu tako, niso Slovenci ravno o ti zadevi, ker živoverni, nikakor zadnji v raznoljudni Avstrii. Ko dragi biser se leskeče njih zvestoba, njih vdanost in pokorsina, bati se jim zgodovine ni potreba, in da ne bomo v djanskih dokazih preobširni, omenimo edino le nar novejših časov, in v teh le dvéh zadév. Komu pač niso v zdajnih dneh znane djarne stiske? In vendar plačuje, kakor že more, zvesto svoje davke Slovence, ter poprodá pšenico in tudi kak drug pridelek v ta

namen, desiravno se mu domá pogosto še ovsenjak pogreša. In če vzamemo še silno razdeljene zemljiša po slovenskih krajih, zraven pa veliko skerb, po zmožnosti saj gospósko zadovoliti, smo prisiljeni spoznati, da Slovenec tako dobro svojo dolžnost, spolnuje ko drugi avstrijski narodi, in morde še vse bolj natanko in radovoljniši od káciga družiga. Kaj pa, da se nekteri siliti morajo, spolniti to dolžnost, pa takih se nikjer ne manjka, ni ga pravila brez izločka (izjeme), vendar so pa taki le kaki nerodneži, ali tudi taki, pri kterih revšina gospoduje; kjer pa nič ni, tam, kakor pravi pregovor, tudi cesar pravico zgubi. Drugo, kar Slovencev zvestoba, vdanost in pokorsino še svetleje spričuje, so dandanašnji nemirni, prekucijski časi, posebno leti 1848 – 49. V teh dveh letih so se vzdigovali Lahi v kervavi zaklétbi, vstali so Madjari in se zaklétli zoper vlado in cesarja; nemški živelj v Avstrii se je izdajavno oziral na vstajni zbor frankobrodski; in Beč, glavno mesto cesarstva, se je vzdignil, in se hudobne vstaje vdeležil; vse je šlo nad Avstrijo, ter jo končati v svojim čertu protilo; le samo Slovani in Ruméni so ostali neoskrunjeni, svojimu vladarju zvesti narodi, ter so veči del oni cesarja in cesarstvo pogube rešili. Pokazali so ti zvesti deržavani, da je slovanski živelj ohraniven (konservativen), in nar močnejši steber Avstrije, pokazali so to s svojim ravnanjem domá in v bitvah kervavih, v besedi in djanji. Čudni prizadetvi takratne vlade, poslance v Frankobrod voliti, da bi se nova nemška deržava spekla, in zvolil nov nemšk cesar, so se silno čudili, ker kaj takiga, kakor so rekli, zapopasti nikakor ne morejo, zakaj cesarja že imajo, in namesti tega drugiga voliti, bi se reklo izdajavno nad svojim domačim, lastnim vladarjem ravnati. Bili in bojevali so se, in hudo, nevarno zaklétbo krotili in dušili Slovani in Ruméni na kervavim polji Lombarškim in Ogerskim, ukrotili so pod Vindišgrecom in Jelačićem banam vstajni Beč, in tako k zmagi cesarskiga orla nar več pripomogli. Slovenski sinovi v teh bitvah so se junaško, na Laškim kakor na Ogerskim, obnašali ter spričevali in kazali svojo zvestobo v svoji lastni kervi. Zvestoba, pokorsina, podverženost v vsih pravičnih rečeh pa so prelepe, hvale vredne, ker so kersanske čednosti, in gotovo zaslužijo, da se ko take očitno in hvalno spoznajo. In ako je celi narod zares pokoren, zvest, vladi vdan, je tudi brez dvombe vreden, da ga vlada ko takiga ceni in spozná, toraj vreden tudi slovanski narod takiga cenjenja, takiga spoznanja. — Vender s tem, da je po odstopu prviga človeka od Boga, po raztergani blagreni zvezi z Bogom in po spačeni natori človeški se pričela po volji Božji podverženost slabejšiga pod močnejšiga, s tem pa se pričele oblasti in vlade, niso ljudstva, niso narodi le sami dolžnosti do oblast, do vlad prejšli in prevzeli, ampak tudi vlade imajo ko take svete dolžnosti do ljudstva, do narodov sebi podložnih, ker ravno razméra med podložnostjo in gospodovavstvom nasprotne dolžnosti dela. Kakor mora otrok očeta in mater spoštovati, ljubiti, in v vsih nepre-grešnih rečeh vbogati, tako so tudi starši nasprot dolžni skerbeti za telesni in dušni blagor svojih otrok, in sicer po zmožnosti skerbeti. In ravno takošna je z narodi in vlado. Četerta Božja zapoved zadeva otroke in starše, pa tudi podložne in vlado. Ako so podložni, ako so narodi dolžni pokorni in zvesti biti vladi, je tudi vlada nasprot ravno tako dolžna, pravično ravnati z narodi, ter skerbeti, da se njih blagor zveršuje, zveršuje njih omika in sreča. Če so pa to vlade narodam sploh dolžne, so dolžne ravno to gotovo tudi nam poštenim Slovincem ko vselej pokornimu, zvestimu in vdanimu narodu. Zvestoba tedaj, pokorsina in vdanost tirjajo od ene strani, in od druge velevali vladi njé sveta dolžnost, nam Slovincem pravični biti. Krivica, pravi slavni diplomat Genc, ostane krivica, in ko bi jo tudi vlada bila storila.

Iz Tersta. J—č. Pretečeno saboto, to je 20. t. m., so prečastitljivi gosp. škof Jernej Legat v stoljni cerkvi

svetiga Jošta, na prošnjo mestne županije, peto sv. mašo imeli. Bili so pričujoči prevz. deželni poglavar, novo izvoljeni župan, gosp. Štefan Konti, županijski svetovavci sploh, in več drugih pobožnih vernikov. Volili se bodo zdaj vale poslanci za dunajski državni zbor, in nadjamo se, da „prezvesto teržaško mesto“ se ne bo osmoditi dalo od duha, ki je nekatere poslanca odmaknjeniga istrijskiga zbora obsenčil bil.

V nedeljo so visokocastiti gospod Jurij Mazaroli, duhoven v pokoju, v rojstni Tomajski fari drugo novo sveto mašo peli. Bog jim daj še več let doživeti!

Zahvala. Med cerkvami, ki jih je bratovščina vedniga česčenja sv. Rešnjiga Telesa obdarovala, je tudi nova Ternovska v Ljubljani, ki je dobila prelép mašni plajš z zlatimi obrobcí (portami) in z vsim, kar k njemu gre, in 2 lepi altarni blazini. Že pretečeno nedeljo se je lepo darilo ob altarji vidilo in se za dobrotnike molilo. Bog daj dobrotni bratovščini obiln blagoslov in zmiraj večí razširjanje, da bi zamogla veliko veliko cerkev razveseliti! V imenu cele fare bratovščino priljudno zahvali

Cerkveno predstojništvo.

Razgled po keršanskim svetu.

Dunaj ima toliko mačk, da so une dni velik nepokoj delale. Te mačke so tako imenovani „liberalni“ časniki redili in pitali, da so se obdebelile in čisto nedolžnim in pokojuim ljudem nepokoj delajo, kakor je „mačja“ navada. Za take mačke se pač mačkovec nar boljše prileže, ne pa tipanje z rokovicami. Lepa čast učenimu Dunaju! „Ker so se modre mislili, so neumni postali!“ „Wer hat das Volk von Wien, von Haus aus katholisch, gelehrt, sein Gewissen derart zu betäuben, dass es nicht ansteht, geweihte Diener seiner Altäre, seinen Bischof, seine Priester, seine Ordensbrüder und Schwestern zum Ziele seines Hasses, zum Gegenstande seiner rohesten, bübischsten Beschimpfungen zu machen? Gibt es intellectuelle Urheber oder gibt es solche nicht? Was sind Diejenigen, die täglich gegen das Concordat hetzen, seine Bestimmungen verdrehen; die täglich mit einer noch nicht dagewesenen teuflischen Lügenhaftigkeit die armen Schwestern im Wiedner Spital verurkunden und proscribiren; die stündlich, wenn es möglich ist, irgend ein schuldbeflecktes Individuum des Priesterstandes, und wäre es in Australien zu finden, aus der Masse seiner ehrwürdigen Genossen herausreissen, und dem Hohne und dem Hasse des Pöbels... preisgeben? Es sind die radikalen Blätter...“ Tako piše pošten dunajsk list od mačje zalege, ki Dunajčanom toliko čast dela. — Zastran dunajske zrelosti, ki jo je bila Danica pred nekaj časom v misel vzela, eden dunajskih listov o sedanji nekiki pravi: „Stoljno mesto je te dni zopet podajalo dokaze svoje politiške zrelosti in spreumeve... V trenutku, ki se imajo namestovavci cesarstva na Dunaji zbrati, da bi se zastran naj imenitniših nalóg cesarstva posvetovali, se tukaj razodevajo razsajanja derhalskih misel in zatelebaniga rogovilstva, ki morajo sočutja dežel odvrčati, zoperčutja pa opravičujejo in zvikujejo.“ Tistim, ki so dunajske volitve tolikanj hvalili in povzdigovali, v poduk piše ta list: „Nicht genug, dass die Wienerwahlen bereits den Spott der Provinzen und des Auslandes herausforderten, dass der Landtag Niederösterreichs farb- und bedeutungslos, wie er sich zeigt, nirgends Beachtung findet, und durch seine jüngste Haltung das öffentliche Gelächter erregt, ... muss jetzt auch noch der süsse Pöbel der Residenz die Gelegenheit ergreifen, und seine einzig unverfälschte Auffassung des constitutionellen Systems in bestialischen Gassendemonstrationen kundgeben.“ — Da zmiraj večí zbrogza in mešanica vsakteriga verstva na Dunaji k takim zadergam pripomore, kdo bi si upal tajiti? Pač možko delajo verli Tirolci, ki se za čistost in edinost vere tako serčno poganjajo.

S cesarskim pismam od 8. mal. travna so protestantje na Avstrijskim dobili versko ravnopravnost s katoličani. Katoliške države so bile in so drugovercam vselej bolj pravične in prizanašljive, kakor pa drugoverske države do katoličanov. Pod angleško vlado in v družih državah se katoličanom godi, da se Bogú smili, in tudi ni zboljšanja upati, ker luteranstvo s celo dušo sovraži katoliško vero; njih ne bodo nobene postave popolnoma zadovoljile, razun ko bi zapovedale, katoliško vero zatreti. Tega priča so liberalni, to je, neliberalni časniki, ki tudi s tem cesarskim pismam niso zadovoljni. Preizverstni spis v Gegenw. št. 84: Patent und Concordat id. naj se potrudi brati, kdor se želi te resnice prepričati.

Ta postava je protestantom v njih okrogu to dodelila, kar katoličanom konkordat. Zdaj bomo vidili, kakošniga duha so tisti možje in časniki, ki so konkordat napadali. Zakaj če so vsim enako pravični možje in časniki, jim bo ta patent ravno tako tern v peti biti, kakor jim je bil konkordat. Zdaj se morajo tedaj ravnosledno kesati, da so čez konkordat godernjali, ali pa tudi čez ta patent godernjati. Če so pa oni enimu pravični, drugimu krivični, so „Schurki“ in ne možje.

Tirolski deželni zbor je bil v nevarnosti, se razkropiti, ko so zvedili, da novi patent zastran protestanske ravnopravnosti tudi njih verno deželo zadeva. V celim zboru je namreč le en glas: „edinost vere na Tirolskim.“ Deželni predsednik dr. Zallinger imenuje to postavo predor v napeljeno vstavnost (konstitutionalizem) in je poterdil, da je splošno gibanje napravila. Zbornik Dietl je prepričan, da bo (postava) zbudila enoglasno nezadovoljnost (einen Schrei der Missbilligung) v deželi. Zbornik Riehle je rekel, ako edinost vere na Tirolskim pogine, bo ta poštena, zvesta dežela zase in za svojiga ljubiga cesarja zgubljena, in silo prošenj v tem pomenu je zročil zboru. Trienski škof so poterdili, da je celi zbor enakih misel zastran postave. Pristavili so, da bo laški, s puntam sklenjeni protestantizem s Piemonta gori v južno Tiroško segel. Govori se, pravijo, od nemških simpatij (sočutja), tode Nemcija se ni ganila, ko so njih nemški bratje kri prelivali. Tudi v misel jemljejo, kako je bilo Tirolcam 7. kim. 1859 obljubljeno, da bo vprašanje zastran naseljevanja protestantov njih deželni zbor določil. Tudi pravijo, da edinost cesarstva tega djanja ne opravičuje, ker tudi Lombardija ni v postavi imenovana; in da se je kujavimu Ogerskimu „Protestanten-Patent“ od 1. kim. 1859 nazaj vzel itd. (Volksfrd.)

Iz češkiga deželniga zbora je bil k svitlimu cesarju odbor poslan, prosit, da naj bi se cesar v Pragi za češkiga kralja kronati dali. Cesar so poslanstvo blagovoljno sprejeli, po nemško in češko z njim govorili, in obljubili, da se bodo dali v Pragi za češkiga (penskiga) kralja kronati, ter se zanesejo, da bo to sveto djanje nova nepretergljiva zveza zaupanja in zvestobe med tronam in češkim kraljestvam.

Pozor češki. 5. t. m. je prišel prvi list češkiga lista „Pozor-a“ na svitlo, ki ga vredeže znani gosp. Václav Štulec. V naznanilu pravi g. vrednik med drugim: „Národ náš Český jest národem katolickým... náš češki národ je katolišk, in bo, ako Bog da, zmiraj v večí meri, kolikor boljši bo poznaval sam sebe, svojo nalogo in mesto med drugimi narodi itd. Torej si hočemo, kar premoremo, prizadevati, da bo češki Pozor dnevnik po besedi, postavi in duhu Kristusovim, da bo resnici Božji služil verno, stanovitno, neprestrašeno.“ „Pozor“ je politiški list, izhaja po trikrat na teden in velja po pošti jeman 2 gld. 10 kr. za četert leta.

Na Češkem zboru v Pragi je 39 dohtarjev pravice, 14 fabrikantov, 19 vrednikov, 14 zdravilskih dohtarjev, 7 profesorjev, 7 posestnikov in kmetov, 8 mestnjakov, 8 duhovnov (poslednji le s čeških krajev). Češki in nemški poslanci so si na prizadevanje g. Mastni-ga bratovsko roko

podali in bodo s pomočjo Božjo v edinosti delali v prid občne domovine.

Sveti Oče papež, ako bodo mogli Rim zapustiti, menijo nekteri, bodo počasi popotvali skoz Avstrijsko, Nemčijo, Belgijo, Irsko, Španjolsko. Potemtakim bi bilo mogoče, da bi šli sv. Oče tudi skoz Ljubljano.

O veliki noči je bilo pri vsih hudih časih veliko popotnikov v Rim priromalo. Ko so sv. Oče velikonočno nedeljo blagoslov dajali znad cerkve sv. Petra, je na tavižente glasov klicalo: Viva Pio nono, Bog živi Pija IX.!

Rimski dnevnik (Giornale di Roma) je overgel v spisu od 8. t. m. potuhnjene laži zastran rimskiga jetništva od piemonškiga ekskomisarja Pepoli-ta, ki so jih pred malo časom mnogi dnevniki iztrobentali. Dnevnik skazuje, da so papeži od nekdanj imeli posebno skerb za zboljšanje jetništva, in da je slavn angleški pospeševavec noviga jetniškiga vstava (sistema) z mnogimi drugimi pisavci poterdil, da je Rim bil v tem zboljševanju zmirej pred drugo Evropo. Spis akaže, da ravno tistih napak že davno ni več, ki jih markese Pepoli našteva: in ko bi se sodilo iz mrtvaških naznanil iz jetnišnic, bi se moglo skleniti, da so ječe v Piemontu v veliko hujšim stanu, kot na Rimskim. Nato spis overguje mnoge posameznosti, ki jih je Pepoli popisoval. — Po tem takim se zopet poterdi, kakor sploh, da se na to ni zanesti, kar liberalni listi zoper Rim, kat. Cerkev, duhovstvo itd. pišejo; zakaj takim možem je laž dober kup, kadar jih mika, kako cerkveno napravo, papeževo vlado itd. očerniti.

Na Laškim se je veliko vernih zavezalo, odločen dan za sv. Očeta k sv. Obhajilu iti, tako da se vsaki dan eno ali več sv. Obhajil daruje za papeža Pija IX. Po tem zgledu so se jele tudi v Belgii družbe po 31 oseb zbirati, ki se tako zverstijo, da vsak dan kdo zmed družbe za Očeta vsiga kersanstva k sv. Obhajilu gre. — Ako posvetnjaki in prekueovski listi tako pišejo, kakor bi bilo vse zoper papeža in njih vlado, jim naj nihče ne verjame. Tako je, kakor sploh; kravji zvonci rožljajo, da se razlega čez hribe in doline: bogaboječji pa molče, molijo in zdičujejo. — „Münch. Sonntagsbl.“ pravi: Ko bo molitev tako oživela, kakor v dnevih prvih kristjanov, ki so svojiga papeža (sv. Petra) z molitvijo resili iz verig Herodovih (Djan. ap. 12. c.), takrat bo Jezus čudež iz Damaska obnovil in molitvini družbi se bo dogodilo, kakor nekdanj Ananiju, ki ni imel zaupanja v spreobrnjenje Savlovo. Rečeno pa mu je bilo: „Glej, moli!“ Tudi naša molitevnost bo kakor nov Ananija blagoslovjavne roke razpela čez raztrezeni čas in vidila ga bo moliti, in bo Savla posvetniga duha spremljala k Pavlu duha Kristusoviga in njegove Cerkve.

V Rimu je bila 12. t. m. velika slovesnost, namreč spomin na povernitev sv. Očeta iz Gaete 12. maj. travna 1850, in njih srečniga otenja ravno ta dan 1856.

„Kaj bo iz papeža?“ se je vprašalo v nekim govoru Pijeve družbe v Berlinu. „Kaze, da bo iz njega svetnik, zakaj kdor se kakor Pij enaci Kristusu v terpljenji, se bo Kristusu enačil v veselji.“ To je bil odgovor.

Prijatljam blažene (?) edine Italije preslavna „Armonia“ v Turinu dve veliki zgodbi v premislik daje: Kam je zasramoval svojiga očeta, in strahovanje nad njegovim zarodam je sužnost. Judje, izvoljeno Božje ljudstvo, so zaverгли kraljestvo Kristusovo in so Ga umorili, in oni so razkropljeni po vsim svetu, brez domovine, brez tempeljn, brez altarja. Kaj bo Italijo zadelo, ako se prederzne, ob enim ti dve veliki hudobii dopolniti, svojiga očeta zasramovati, kakor Kam, in judovsko bogomorstvo obnoviti ter Jezusa Kristusa v osebi Njegoviga namestnika na križ pribiti?

Na Poljskim punt zoper rusovsko vlado zmiraj hujši gospodari. V Varšavi je v drugič tekla bratovska kri. Tudi

iz drugih mest se od nepokojev sliši. Mende je tudi prišla povračilna ura za rusovsko terdobo do ubozih katoličanov na Poljskim in na Rusovskim. Terdi razkolnik ni imel usmiljenja do svojih katoliških slovanskih bratov ravno tiste kervi, s silo jih je v razkolništvo, v zatajenje vere njih očetov silil in neusmiljeno tepel, ako se niso hotli iznejeveriti sv. Očetu papežu in svoji od Kristusa vstanovljeni veri! Kaj je bitko plačeval uboj nad svojim bratom; tudi ti, naš brat ubijavec na Rusovskim! strahovanju ne boš odšel. Ne želimo hudiga ne enim, ne drugim naših bratov; želimo pa iz serca globočine, da bi naši bratje Rusi jenjali k razkolništvu zapeljevati in siliti svoje brate, temveč da bi se sami povernili v naročje sv. katoliške Cerkve, od ktere so jih tujci odvernili. Razkolništvo jih je spridilo, mati katoliška Cerkev jih bo zopet z lepoto ogernila, jim sramotni primek „graeca fides nulla fides“ odvzela, ko se bodo na molitev vernih Slovanov in na prošnje naših apostelnov ss. Cirila in Metoda v katoliško Cerkev povernili, v kateri edini je resnica, prava čednost in lepota in vedno novo življenje. Zavoljo tega niso poslednji domorodci naši — če tudi več del dosihmal bolj priprosti — Slovenci, kateri v prelepi slovenski družbi ss. Cirila in Metoda za spreobrnjenje naših slovenskih bratov v tako obilnim številu prosijo. Slava bratovšini ss. Cirila in Metoda! Bog jo živi!

Duhorske zadere.

V goriški nadškofii so odločeni: č. g. A. Šfili-goj, kaplan na Plazzutti, za farniga administratorja na ravno tem mestu, č. g. Štefan Bensa za kancelerja v škofijski pisarnici, č. g. A. Nanutti za duh. pomočnika v Biljane. Č. g. M. Leskovic, kaplan v Ternovem se podá zavolj bolehnosti v pokoj.

V ljubljanski škofii. Gosp. Fr. Povše-tu, duh. pom. v Polhovim gradu, je črnoverska lokalija podeljena. — G. Daniel Terček, iz nemškiga reda, farni namestnik v Vinici, pride za farniga namestnika v Podzemelj, in v Vinice pride za namestovavca g. Frid. žl. Premierstein, ki je k nemškemu redu prestopil. — Prestavljeni so gg.: Jan. Strah iz Sele v Polhov gradec; Jož. Boncel iz Šmartniga p. K. v Selce; Lor. Pogačar iz Hrenovic v Dób; Jan. Projič iz Doba v Hrenovice za zgodnjika; Venc. Peharec v Kamnik.

V lavantinski škofii. Č. g. Štefan Korošec pride za lokalista v Stranice, — in g. Juri Tofant k sv. Miklavžu na Polji. — Prestavljeni so gg. kaplani: Joan Simonč v Šmarjeto pri Pesnici, — Lorenc Poterč v Pernice za namestnika, — Matevž Pinter v Čadram, — Lorenc Potočnik v slovensko Bistrico, — Mihael Korošec v Šmarje, — Joan Rajsp v Slivnico, — Anton Pirtošek v Kamico, — Matija Košar v Ulimje, — Joan Karba v šent-Rupert (v Slov. gor.), — Blaž Dolinšek v slov. predmestno faro v Marburg, — Franc Valter v Galicijo, — Matevž Vrečko v šen-Peter pod Sv. gorami, — Karl Gajšek v Videm, — Juri Marinka v Griže, — Franc Ermence v Lotmerik, — Jožef Polie gre v počitek. — Umerl je č. g. Šimon Šönwetter, fajmester v Pernici. R. I. P.!

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon: Dobrotnik 3 gld. — Družba sv. Ursule 3 gld. — Ranjki gosp. Sadovin 10 gld.

Za gosp. misijonarja J. Čebulja: Neka dobrot-nica iz Ljubljane 25 gld.

Odg. g. M. Z.: Po nekim naključji nam je dragi spis že o polnim listu v roke prišel; tedaj prihodnjic.